

ZOMBOR és VIDÉKE

P O L I T I K A I L A P.

Szerkesztőség:
Kossuth-utca 166. szám, Falcione-féle házában.
Kiadó hivatal:
Oblát Karoly könyvnyomdája, Kossuth- (fő-) utca.

Felolós szerkesztő:
Dr. ALFÖLDY ÁRPAD.

Egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 8 kr.
Naptárútnak: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Egy negyed évre 1 frt
Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

A Zombor és Vidéke 1898. október 1-ével XVII. évfolyamának IV. negyedét kezdi meg. Felhívjuk előfizetőinket, hogy az előfizetési díjat mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

A Zombor és Vidéke kiadóhivatala.

Rendkívüli eszközök.

Mint rendesen, ismét a nemzeti párt ügyeivel foglalkoznak a kormánypárti lapok, amikor a párt a helyzet által parancsolt erélyes akcióra vállalkozik. Állandó szokása már a segélyezett sajtónak, hogy a nemzeti párt férfait gyanúsítsa.

Világosan szól egyébiránt a klubban elfogadott határozati javaslat is, hogy mi a célja a pártnak és mi ellen akarja megvédelmezni az országot. Első sorban az alkotmány kijátszása, törvényeink világos rendelkezéseinek nyílt megsértése ellen. Az ellen, amit Bécs és Budapest között mindinkább láthatólag előkészítenek, hogy fönttartsák Ausztriával a vám- és kereskedelmi szövetség, a bankközösség Magyarország anyagi tönkretételére és rettenetes megkárosításával: kvóta felemelése képében.

Mind a két szövetség-ujtásnál, 1877. és 87-ben nagy bünt követett el a többség a nemzet érdekei ellen, a mint a következés mutatja, de most már ezt a bünt fokozni nem lehet és nem szabad és elemi kötelességet mulaszt az ellenzék, az is, mely közjogi alapon áll, ha minden erejét meg nem feszíti a készülő gonosz és végzetes játék megakadályozására.

Biztató jelenségek vannak már is, hogy az ellenzék nem fog ebbe a kötelességmulasztásba esni, mert hiszen nyilvánvaló az utóbbi napok politikai eseményeiből, hogy a magyar kormány teljesen föladja az ország érdekeinek igazi képviselőt és már csupán a formákat keresi a legsúlyosabb érdek-elárulás elkövetésére, amit valaha merészelt magyar kormány. Vagy nem látja-e a vak is, hogy a bécsi reichsráth veredő elemei szépen megjuhászodtak annak a mindnyájuk előtt közös ezútnak szolgálatában, hogy kiszorítsák a magyaroktól a szövetséget és azzal együtt a kvóta-emelést is, vagyis meg is szerezolják, meg is alázzák a nemzetet oly föltétel-elfogadtatásával, melyek ellen annak idején még Bánffy Dezső is megbotránkozva tiltakozott.

Most persze igen szeretné Bánffy Dezső, ha annak idején ki nem tört volna belőle az önértetes, igaz szó és nagyon szeretné visszaszívni azt a nyilatkozatát, mely miatt feszélyezve van a föltétlen megadásban és abban, hogy a maga pozícióját megtarthassa. De hiába, ez a visszaszívás erkölcsi lehetetlenség és ha ezen is át akarna siklani a miniszterelnök valamely furfangos szenvedő alakú mondattal, vigyázzon rá, ő maga lesz a szenvedő alak, mert ilyen foku megfélemezést az ellenzék nem fog eltűrni békességgel, ez több volna, mint amit megbotránkozó visszautasítás és megtorlás nélkül fogadhatna.

A provizorium — mondjuk azt akár technikainak, akár tárgyalásinak, időhatárát fejezzük ki akár hat hétben, akár három hónapban —

ki van törölve a mi törvényhozásunk szótárából addig, míg báró Bánffy Dezső felelőssége van előtérben. Törvényes kötelezettsége van a miniszterelnöknek arra, vagy becsületes alkotmányos kiegyezéssel rendeztetnek a ma érvényben levő provizorium-törvény lejártára következő órában a gazdasági viszonyok Ausztriával, vagy pedig az 1897. XII. törvényezikk által nyitva tartott szabad rendelkezés jogait érvényesítve Ausztriával szemben az ország ügy, a mint azt az 1898. évi I. törvényezikk parancsolja. Báró Bánffy Dezsőre nézve más alternatíva, addig míg az fönnepélyesen tett parlamenti nyilatkozatnak, az adott szónak Magyarországon egy párnyi becsülete van, nem lehet.

Szóba sem hozhatja báró Bánffy Dezső a provizoriumot, a szabadlevél párt által dominált törvényhozás nem állíthatja ki miniszterelnökének za erkölesileg megbélyegző szegénységi bizonyítványt azzal, hogy újabb provizorium engedélyezésével a magyar kormány tekintélyét Ausztriával szemben mélységesen alá ne aknázza s itthon azt a bizonyosságot ne teremtené, hogy a törvények csak azért alkotottak, hogy meg ne tartassanak, a kormányzati felelősség pedig csak arra való, hogy be nem váltott kötelezettségeket temessenek alája.

Nem okolhatja meg báró Bánffy a tárgyalási vagy mondjuk technikai provizoriumot azzal, hogy az osztrák parlamenti gépezetnek mechanikai fogyatkozásai miatt rövid időre szóló respiriumra lehet szüksége. Ugy teszünk nekünk, hogy három esztendei kiegyezési huzavona, kormánytak-

Henneberg-selyem

— csak akkor valódi ha közvetlen gyáraimból rendelik —

fekete, fehér és színes 45 krtól 14 frt
65 krig méterenként — sima, esikó, kockázott,
mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző
fajta és 2000 különböző szín és árnyalatban stb.)
Ruhák s blonsokra a gyárból! Privát fogyasztóknak postabéren, vámmentesen s házhoz szállítva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbelyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyáral, Zürichben
(cs. és kir. udvari szállító.)

tika hosszú ideje alatt báró Bánffy Dezső alaposan megismerkedhetett volna ennek a gépezetnek nemcsak a külszinen mozgó részeivel, hanem egyedül ő volt abban a helyzetben, hogy belátván a kulcszák mögé és érett megfontolással, becsületes elhatározással a megtévesztési szándék kizárásával jelenthette ki a sítathatta törvénybe, hogy több, provizóriumról szó nem lehet. Am tessék vállalkozni a szabadelvű pártból akárkinek a provizórium tervével, más világitása van a kérdésnek. Mert a bátor vállalkozó — bár a vállalat sikere felette kétséges — joggal hivatkozik arra, hogy a mai helyzetet nem ő csinálta, a gazdasági ügyek rendezésére eredménytelenül elpusztított három esztendőben legfeljebb a paszszivítása, de nem az aktivitása esik latba, mint báró Bánffy Dezsőnél, a ki a legveszedelmesebb raffineriával kieszelt módokat használta fel, hogy kifogyván az időből, mindig kényszerhelyzet előtt álljon az ország s a fait accompli úgy tűntessenek fel, mintha azokat kormányzati bölcsesség, előrelátás, a viszonyok ismerete diktálta volna.

Mondjuk ki igazi nevét ennek a provizóriumnak: ez az erkölestelen provizórium.

De nemcsak erkölestelen, hanem hitvány dokumentuma annak, hogy Magyarországon mindent tehet az, a ki hatalmon van. Lehet alkotmányos kiegyezésről, önálló rendelkezésről törvényt alkotni s ugyanaz, a ki leköt mindent, a mit ember vezető pozícióban zálogba tehet, odaáll a nemzet elé könyörögni az állami élet

amaz inséges kiegészítő eszközeiért, a melyek alatt immár súlyosan szenved politikai prestigeink, gazdasági életünk egészsége.

Provizóriumot báró Bánffy Dezső nem csinálhat. Ha véletlenül meg is csökkene mindig honorált alkotmányos érteke s ha talán tévedésbe esnék tisztánlátása abban, hogy alkotmányos és felelős állásában szavakkal és ígéretekkel meddig lehet játszani, provizóriumig nem mehet el.

Hírek.

* Kinevezések a vármegyénél. Dr. Vojnits István főispán Illés Máté, Széchenyi László, Zárubcsy Gyulát, Fischer Nándort és Lukács Sándort megyei központi irnokokká, Forkly Kalmant, Szabó Árpádot, Tóth Gyulát rendszertani díjnokokká, Takács Mihályt, Gräber Józsefet, Toth Ernőt, Nagy Lajost, Klein Smont és Radicsévits Bélát járási irnokokká nevezte ki.

* Kinevezés. Az igazságügyminiszter Szigethy László zentai járásbírószázi irnokot a szabadkai törvényszékhez segédtelekkönyvezetvé nevezte ki.

* Kirendelés. Az igazságügyminiszter dr. Weisz Aladar szabadkai törvényszéki albirót a szabadkai járásbírószághoz mint végleges székfőre rendelte ki.

* Új törvényszéki elnök. Öfelsége a király a szabadkai kir. törvényszék elnökévé Polgár József, pestvidéki törvényszéki birót nevezte ki.

* Jutalomjáték a cirkusban. Ma tartja a helyben működő cirkusztársulat kiváló tagja Miszter Jenő az angol jöke jutalomjátékát; az előadás 20 számból fog alanni, tehát kétszer annyit nyújt mint a rendes előadások. Felhívjuk olvasóinkat figyelmét erre az alkalomra.

* Gymnásiumi gyászünnepély a városházán. A zombori állami gymnasium tanuló ifjúsága folyó évi október hó 11 én délelőtt gyászünnepélyt rendezett a varoshaza dísztermében. Az ünnepély minden tekintetben kitűnően sikerült. A program a következő számokból állott. 1. Gyászdal;

enkelette a tanuló ifjúság cnekkara. 2. «Erzsébet» Katona Ernőtől; szavaltá Izsák Aladar VIII. o. t. 2. Emlékbeszéd; tartotta Jeszenszky Dezső tanár. 4. «Salve Regina»; jatszotta a zombori zenekedvelők kore. 5. Gyászinduló; jatszotta a zombori zenekedvelők kore.

* Hírek az érseki egyházmegyéből. Virág Istvan fitanítókepezdei tanár a közepiskolai hittanarvizsgaio bizottság tagjává, dr. Kis Erős Ferenc nőkepezdei tanár a szegények ügyvédjévé, Lippai Imre topolyai kaplan, ugyanoda adminisztratorra nevezettek ki. — Szilapok Karoly o-kamzsa kaplan nevét «Szilap» ra változtatta át.

* A vasárnapi löversenyhez. Az érdeklődők tájékoztatására közöljük, hogy a vasárnapi löverseny alkalmával a lovasok jobbra, az ugetők pedig báira loznak indulni. A nevezések már eddig is tuhaladjak az eddigi zombori löversenyek megszokott nevezéseinek a számat. Mar most is számos versenyző érkezett meg városunkba. A training naponkint javában folyik.

* A Reunion. Amint biztosra vehetjük, a vasárnapi Reunion képviselve lesznek Bacsmegeye minden városának hölgyei. A szobok a vendégokban mind le vannak foglalva, a rendezőseghz mindennapon a legromantikusabb értesítések érkeznek és így kecsgetelen, hogy a vasárnapi mulatság minden tekintetben pompasan fog sikerülni.

* Párba a zombori törvényszék előtt. A d kes párba tárgyalás volt folyó hó 11-én a zombori kir. törvényszék előtt. Vadottakként Lukács Sándor, Birválszky György és Roheim Zsigmond a zombori hitalságnak egyik igen kedvelt tagjai és Szimics Ferenc tanár szerepeltek. A törvényszék tanácsa a következőképpen alakult meg: elnök Gözdu Elek kir. törvényszéki elnök, bírák: Szedressy Ödon és Markovics Lajos. A párba a kereskedelmi iskola mulatságon történt összejöialkozás adott okot. A tárgyalás eredménye az lett, hogy Szimics Ferenc 3 napi, Lukács Sándor pedig 4 napi alantogházat kapott, Roheim Zsigmond és Birválszky György pedig felmentettek Úgy a vadhatóság, amelyet dr. Atanyi József kir. ügyész képviselt, mint a telek megnyugodtak az iteletben.

* Agaraszat a Gyulafalvai határban. Pompas agaraszatot rendezett kedden délután Szemző Istvan, a nemzeti part elnöke a Gyulafalvai határban. Az agaraszaton hölgyek is vettek részt. A Nimródoknak a legpompásabb idő kedvezett.

A „ZOMBOR és VIDEKE” TÁRCAJA.

Gyurka és Sándor.*

(Újabb adatok a Gyurkovics-féle történelmes.)
Írta: HERCZEG FERENCZ.

Tanuló évek.

A kecskeboka és a tűzergomb.
(Folyt. és vég.)

Huszárka rajztanár úr a bajnai gymnasium nyitott ablakában állott és szomorú megdöbbenéssel nézte azt a két kis fiút, aki odalenn a piac követétlen hemperegve, azon búzólkodott, hogy darabokra tépje egymást. Az egyik fiu barna volt és bájos, mint egy amoret, a másik szöke és rózsás arcú, mint egy dühös anygalka. Az amoret az anygalka mellén térdpelt és két kezével erősen belerarkolt annak selymes szöke hajába, az anygal viszont kicsi kezével oly erősen szoritotta össze az amoret torkát, hogy már csak libegve tudott lélekezni.

— Eressz el, gazember! hörögte az amoret.

* Az „Új Idők” képos hetilap e heti szá mából.

— Eressz el, te kutya; libegte az anygal.

— Nem eresztasz el?

A következő pillanatban már nem lehetett látni se anygalt, se amoretet, csak egy kavergó porfellőt, mely a két kigyógyusséggel forgó és rugdáló ellenség fölött kavargott.

A szomszédos házak ablakaiból megbotránykozó emberek nézték a küzdelmet. Egyik másik szülő az ablakhoz hívta csemetéjét, hogy elrettenő példával hasson az erkölcsi érzületére.

— Látod, fiam, ilyenek a vásott gyerzkek, akiket nem szeret a jó Isten!

A leánykák meg is szepentek, de a fücskák szemében harcias tűz csillagott, a szívüket pedig heroikás vágyak dagasztották. Hej, mindegyiküknek volt egy testvérkéje vagy jó pajtása, akit alkalom adtán így szeretett volna elpáholni, mint most a végleg fölülrekedő barna fiu páholta a szöket.

Huszárka rajztanár időközben megsokalta a dolgot.

— Elefántovics, — mondta — azonnal eredj le és válaszd el azt a két dühös kölyköt.

Elefántovics fölgrótt a rajzdeszkája mellől és sietett a megisztelő küldésnek eleget tenni. Hosszu, leányos arcú és pedáns gondaldöltötetett fiu volt, akit az összes bajnai iskolásgyerekek mint a tanárok spionját gyűlöltek. Soha sem játszott a többi fiuval és mindig első eminen volt. Igaz, hogy minden tantárgyból privátórárt vett, még a hitantból is.

Mikor Elefántovics odaért a verekedőkhöz, a szöke fiu már harcfeletlen volt és minden ellenállás nélkül túrta az ütlegét. A békekövet megragadta az irlgalmatlan győző kezét és szigorúan rakiáltott:

— Huszárka tanár úr azt parancsolja, hogy azonnal hagyjátok abba!

A kisebbik fiu villámgyorsasággal kikilólt ellenfelének körmei közül és talpra ugrott. De ahelyett, hogy megköszönte volna a jó időben jött segítséget, haragoson fordult megmentője ellen!

— Hogy mersz beleavatkozni a mi dolgunkba, hiszen mi testvérek vagyunk.

— Igen — kiáltotta a nagyobbik fiu — ez az én öcsém is ha agyon is verem, ahöz senkinek semmi köze!

* **Dal- és táncestély.** A zombori iparos dalárda múlt hó 11-ére hűdetett, de az országos gyász miatt elhalasztott alapszabályszerű dalestélyét folyó évi október hó 16-án, szombaton a városi színházban tartja meg. Műsor: 1. »Képneli « Kirúztéről, Éneklő a férfiak, 2. »Arvanyhajj«, Gróf Festeticsről, Éneklő a férfiak, 3. »Légyajk a füzfaag « és »Fülemle az dalolja « Szabados Gézáról. Kettős, Éneklő: Bodan Mihály és Bolics Dezső úrak, 4. »Halvány arcom . . . « és »Eszik eső « Palotásról, Éneklő a férfiak, 5. »Szeretem « a nőket, monolog, Ita Georges Lorin, Előadja Szabó Gyula úr, 6. »Levegővesebb tanyám « Mangold K-től, Éneklő a férfiak, Helyiárak: Prosc pályó 4 frt, pályó 3 frt 50 kr. Tanulásszék a két első sorban 1 frt, a 4., 5. és 6. sorban 80 kr, Zártzék a 7. és 8. sorban 60 kr, a 9. és 10. sorban 50 kr. Karzat utóhély 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Jegyek előre vehetők Kollár József úr könyvkereskedésében és este a pénztárnál. A pályóhély uraságok kéretnek helyeik megtartása iránt folyó hó 13-ig, azaz csütörtök déli 12 óráig intézkedni, hogy azonnali mások igényeinek is megfelelőhessünk. Feltűzetések köszönettel fogadtatnak. Kezdele este 8 órakor, Előadás után a »Elfanté « szálló termében tánc. A pályó, tanulásszék és zártzék-jegyek a táncmulatságra is érvényesek.

* **Választás.** Kalmáron községi orvossá Dr. Róhczek István választatot meg.

* **Miniszteri elismerés és köszönet.** Dr. Wlascics Gyula kultuszminiszter Rádics Jakab és Konyovits Miklós szabadtéri községi elemi iskolai tanítóknak, nyugdíjazásuk alkalmából, az előbbinek a népevelés terén 40 évet meghaladó szakadatlan és sikeres működéséért, utóbbinak közel 40 évi buzgó és kifogástalan szolgálataért elismerést és köszönetét nyilvánította.

* **Államsegély.** A bajsai gör. keleti szerb egyház a vallás- és közoktatásiügyi miniszter utján 100 frt államsegélytlen részvett.

* **A Dunába fult.** Videmcsanak Peregrin, a kámenai intézet közkatonája, a hó 4-én d. u. 3 órakor Ujvidékről hazamenet hidzáraskor átugrani akarta a meo nyílvá levő hidat, de kardjába botolván, a Dunába esett, hol nyomtalanul eltűnt.

* **Hazaíras indítvány.** Dr. Búvek Samu bajai ügyvéd — mint érte.únk — azzal az indítvánnyal fordult a városi tanács-hoz, hogy a jelenlegi Fő-utca ezentul Ma-

gyország védőhatalának emlékére »Erzsébet királyné « utczának nevezetessék el. Az indítvány valószínűleg a legközelebbi közgyűlésen fog tárgyalattani.

* **Helyi érdekű vasút.** Az öcsesi — titen — ujvidéki vasut vonalnak kiépítése szerényen folyik, ú y, hogy legközelebb jövő év június havában a forgalomnak átadható lesz. A Ferencz-csatorna, valamint a Ferencz József-csatorna egy egy nagy vasúti hid fogja átszéli 25. illetőleg 35 méter hosszúságban.

* **Megtévelyodott.** Amáson Nagy Borhala paraszattasszony meggazavodott elmével elugrott a kúba és ott lelte szörnyű halálát.

* **Második orvos Cservenkán.** Dr. Rapp Jakab 20 an nyerte el orvosi oklevelét a budapesti egyetemen s mint maganorvos Cservenkán telepszik le.

* **A ragadós állati betegségek állása.** Bács-Bodrogy vármegyében októ. 5-én. Vesztség: Csantavér 2 udv., Prigl-Szent-Ivan 1 udv., Ó-Becs 2 udv., Ujverasz 2 u., összesen 4 község 7 udv., Takonykor és írófereg: Bacs-Topolya 1 udv., Csantavér 1 u., Jankovacz 2 u., Ó-Moróvicsa 2 udv., Mélykút 2 udv., Zsablya 1 u., összesen 6 község 9 udvar. Rakkor: Bács-Martonos 1 udv., Bacs-Topolya 2 udv., Temerin 1 u., összesen 3 község 4 udvar. Sertésvész: Bacs-Feketehegy 1 u., Bacs-Kula 1 udvar, Bacs-Martonos 1 u., Bacs-Petrovszellő 2 u., Bacs-Sz-Tamas 2 udv., Bajsa 1 u., Bikity 9 udv., Csantavér 1 udv., Csoka 1 udv., Csuro; 1 pta, Gagova 1 udv., Kovil-Szent-Ivan 4 udv., Ó-Becs 33 udv., Rem 1 u., Sztantova 11 udv., Sztanisics 3 u., Tittel 5 u., Vilova 11 udv., Zenta 1 udv., összesen 19 község.

† **Heller János,** 1848/49-iki honvéd tüzerfőhadnagy, ki az ujvidéki és szenttamási csatakban kituntette magát Baja város törvénységi bizottságának régi és érdeműs tagja f. hó 6-an 78 éves korában elhalálozott. Temetése masnap nagy részvét mellett végbe. Családjá a következő gyászjelentést adta ki: »A tiltottak fájdalmas és meztort szívvél jelentik, hogy Heller János maganzó, városi bizottsági tag és 48-as tüzerfőhadnagy f. hó 6-an. hosszas és kinos szenvedés után, életének 78-ik évében az Urban elhunyt. A felejtében emlékü drága halott hűtete me f. hó 7-en d. u. 5 órakor fognak a bajai szent R-kuhoz emzött sírkertben lévő családi sírtalba örök nyugalomra tétetni. —

Az engesztelő szent mise-áldozat f. hó 8-ik napján, reggeli 9 órakor fog a szent Rókus kápolnában az Úrnak bemutatattani. Baján, 1898 évi október hó 6-an. Áldott legyen emléké! Elhunytat siratják: Manhold Istvánné szül. Heller Lenke, Drescher Rezsóné szül. Heller Amalia, gyermekei, Manhold István posta- és táviraleügyelő, Drescher Rezső köz- és váltó ügyvéd, vejei, Manhold Jenő, Manhold Irén, Manhold Dezső mint unokái és számos rokonai.

* **Pontos személyleírás.** Egy vármegyei pandur a Dunába fulladt, s a víz elvitte a holttestét. A szabókiró, hogy a hulla felfalálás esetén annál könyebben felismerhessék, a dunamenti községekhez a vízbe fullnak személyleírasat küldötte, s hogy hamarabb ráismerhessenek, hozzátette a rovatai azt is, hogy beszél magyarul, németül és tóul.

† **Gunde Henrikné halála.** Vettek a következő gyászjelentést: Gunde Henrik, kir. kath. magyar főgymnasiumi tanár úy a maga, mint három kisdéd gyermeke és rokonai nevében végtelen fájdalomtól lesujtva tudatja, forrón szeretett feleségének, Gunde Henrikné, szül. Gász Mariskának élete 28., boldog hazassága 7. évében a hallotti szentegék ajtóós felvétele után f. hó 9-én déli 12 órakor, rövid, de nehéz szenvedés után történt elhunytat. A földögult hűtete me f. hó 10-én délután 1/4 órákor fog-nak a kigyó utca 41. szám alatti gyászházban a rom. kath. egyház szertartása szerint beszentelteni és az ujvidéki r. k. temetőben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise-áldozat pedig f. hó 11-én kedden d. e. 1/8 órakor fog az E- uranak érette bemutatattani Ujvidék, 1898 október hó 9-én. Áldas és teke hamvárja U Gunde Henrik, férj, Gunde Géza Ferencz, Gunde László Antal, Gunde Mariska Erzsébet, gyermekei, Gász Antal, Gázné szül. Belt Erzsébet, szülei, Gász Gyula fivére Özv. Zimerne s.ül. Gunde Francziska, sógorneja, Zeiner Etelka Tomané Zeiner Ilika, unokanőverei.

* **Glück Frigyes „Pannónia“ szállodája** Budapestben kétségkívül a legelőkelőbb családi ház és kizárólag az intelligens köznység látogatja. Előnyös fekvése a város központján a főközlekedési vonalokon és fényes berendezése folytán mindenkinek legjobban ajánlhatjuk.

* **Könyvnyomdánkban** egy tanucz felvétetik.

— Majd megmondom a Huszárka tanár urnak, — fenyegette őket a békekövet.

— Megmondod! Nesze, spión!

E szavakkal az anykalka megfogatta kezében a szíjon függő könyvesomót és fűltövdőn útötte Elefántovicsot, az amoret pedig hirtelen gánest vetett a hátrálónak, ugy hogy az elvágódott a következően. Néhányat még ráütöttek, aztán fölkeredtek és nyil-sebesen elfutottak a tűzérkaszárnya irányában. A visszavonulásuk azonban nem lett volna rendezett, ha a sarkon meg nem állapodtak volna egy kicsit, hogy számarfület mutassanak a póruljárt békekövetnek és hogy gnyúlódva kiáltsák feléje.

— Spión! Spión!

Elefántovics föltápászkodott és miközben zokogott, mint egy leány, visszament oda, ahonnan jött. A lába ugyan nem szenvedett kárt de azért gyors elhatározással bicegni kezdett, mikor belépett a terembe, hogy annál példásabb legyen majd vakmerő ellenségeinek büntetése. A verés, amit kapott, láthatólag lélekemelő hatással volt összes osztálytársaira. A fiúk arca sugárzott a kellemes

meglepetéstől, kettő három pedig hirtelen lebukott a pad alá, hogy ott küzdjön meg az öröm deliriumával.

— Mi a neve annak a két haszonlatlan fickónak? kerdezte Huszárka tanár úr!

— Gyurkovics György és Gyurkovics Sándor. — mondta a követ könyek közt. — Az egyik ismétlé a másodikban, a kisebbik az elsőbe jár . . .

Miközben Huszárka a a követjének személyében közvetve megsértett tanári tekintélynek adandó példás elégtétel módozatai fölött elmélkedett, addig a kaszárnya-utca közel volt hozzá, hogy gyzásos színhelyév legyen egy újabb testvér-viszálynak. Gyurka ugyanis itt uegint rátámadt az ösesére:

— Ide adod a békámat?

— Nem a tied a béka, hanem az enyém!

— Nem én fogtam?

— Nem az én picémmel fogtad?

— Asszondom, add ide!

Sándorka térdéig erő és meglehetősen kopott kis bársonynadrágja zsebébe nyult, ahol az Eriszalmává lett kecskebékát rejte-

gette és minél tovább kotorászott a zsebében, annál inkább megenyhült arcának sötét kifejezése.

Most már odaadom, mondta végül előzékenyen.

Gyurka gyors pillantással megértette Sándorka engedékenységének okát: a harc hevében agyonnyomták és széllapították a szegény békát.

— Edd meg, biztatta ösesét.

E pillanthatban egy fehérhúhás cukrász-inas ment el mellettük, találó deszkával a fején és füstölő cigarettával a szájában. Ügyesen és biztosan vitte a deszkát, amelyen cukros habbal tett nagy üvegtál állott.

A fiuk egyet gondoltak, mikor szikrázó szemmel néztek össze. Gyurka felvett a földről egy eldobott cigarettavéget és az inas után sietett.

— Bocsánat, cukrász úr, nem adna egy kls tüzel?

— Szivesen . . .

Miközben Gyurka rágyújtott, Sándorka észrevétlenül beolta a hábotáliba a békahullát. Aztán jó egyetértésben folytatják ut-

Levelezés.

„Bogoja és Vidéke” a Kereszturi vándor-tanítógyűlésen.

Mélyen tisztelt Szerkesztő úr!

Az apatini közs. tanítókor őszi vándor ülését folyó hó 5-én Kereszturon tartván, azon, mint szívvel szakadt tagja, Bogoja és Vidéke is megjelent: Már hajnali 4 óra-
kor felelítettünk ordáncaz kocsiunkra és a korai órákban Rácz-Militics és Filipova községeken át, az összes tételek teljes megvitátása közben, alig vetünk észre, hogy kocsiunk már a Ferencz József csatorna magas hidjára hajtott, honnan teljesen beláttunk és csakhamar be is értünk a nagy rusnyák fészekbe.

8 órákor már üdvözöltük a távolabb lakó s már 4-én este odaérkezett kollégákat, kiket az utcán föl-alá sétálva találtunk. Rövidesen közéjük csoportosultunk mi is és vizsgáltuk Keresztur nevezetességait s ha egyebet nem is, de gyönyörű új községhezát és jegyzőlokat találtunk. E közben szórakozásképen kérdeztük Kuzmiák bátyánkat és többeket, hogy honnan merithette Don Karolusunk e vers sorát: „Kereszturon a jeget félre aszalják.” — Végre azt a fölvilágosítást nyertük, hogy igen hírű jégpincejűk van, egész nyáron megmarad benne a jég; mikor aztán már újat szedhetni, akkor úgy Karácsonra kiosztják ingyen a szegények között.

Még ahhoz is elég korán érkeztünk, hogy szí. misét hallgathattunk. Bár különbözik a gör. kath. szertartás a róm. kath.tól azért mégis kellemes érzés áradt el egészen valónkon az Isten e szép templomában, hol a kis olvasott misén a kántor kellemes bariton éneke is emelé lenkünk az ég felé.

9 órákor az iskolában csoportosultunk, hol kezdetét vette egyik helybeli tanító-társ gyakorlati előadása a beszédértelem gyakorlatokból. Örvendetes jelenségül szolgált, hogy a kis II. osztályos rusnyák gyermekek magyarul tárgyalták tanítójukkal a háziállatokat. Csak egy kifogás merült föl az előadás ellen, az t. i., hogy elején és végén valami imádság pótló testgyakorlat vétett. A megróvisi kalandnak felszólaló igen adott kifejezést: „Meghiánylom az előadó urat az imádság miatt, mert az szörnyn szártaias szinezett volt; én megvalloom, ilyen naturalis imádságot még se nem láttam, se nem hallottam.”

jukat, arcukon lelki megkönnyebbülés és bizonyos önérzet kifejezésével, mint aféle termékeny tehetségek, akik saját lelki világukat egy új ötlettel gazdagították.

Sándor illedelmes megkérdezte egy kövér urtól, hány óra van s midőn megtudta, hogy csak egy fél óra mulva lesz ebéd ideje, fivérével a kaszárnyatérben pitykézó s meglehetősen vegyes elemekből álló fiú-társasághoz csatlakozott. Gyurkát csakhamar megszállotta a játék ördöge. Lecsavart a nadrágljáról egy fölösleges gombot s kijelentette, hogy ő is játszani fog. Egy mezzilábos kamasz megvetően utasította vissza.

— Mit akarsz azzal a hitvány nadrág-gombbal? Mi itti füles pitykékkal játszunk és katonagombokkal. . . Egy katonagomb öt pityke, egy pityke pedig öt nadrág-gomb.

Gyurka, a maga árva nadrággombjával a markában, pírulva állott a dölyfös lökőpénzeken között. A büszke lelke nem tudta eltérni ezt a megaláztatást.

Éz után kezdetét vette „a játék rendeltetése és terjedelme a népiskolában” című tétel tárgyalása, melyet apatini. Keresztur meg Bogoja és Vidéke tanítványok dolgoztak ki és olvastak fel nagy tetszés közt. E dolgozatok összegezésénél fődühöz vertük a kész és drága játékokat, aztán homokba ültettük szívkastulája és deszkadarabok közé a kiesikéket, hogy ott gyakorolják képzelt tehetségüket saját készítményeiken s hogy így megszokják az egyszerűben is élvezetet találni, mint az én 5 éves lezíg fiam, ki fösizerszámozza a személtlapokat s befogya a pókölädába, kezébe veszi a gyeplöt ostort s megcsapkodja a bokros lovakat és hajt Zomborba s midőn már jó ideig halad, dagadó kebelével esodálkozva néz vissza, hogy mily előre haladt már s az eredmény felett tombolva megfeszíti a zablát, hogy már cseszenes menjenek, mire a pókölädä fölfordul és ő hátra bukik és az ütődést kiheverve ismét fölüli és vissza kueszórozik. — Elvetettük a pertelen ugrándózással járó, illetlen „tösköm”-féle játékokat, törvénybe iktattuk az erkölcsi jellegű s hazafjasság szolgálatában álló társas játékokat. Kimondtuk a közösjáték nevelőhatású voltát mert ez képezi az összeférés, barátság s egyetértés erényeit, mert a játékok között megnyilatkozik a gyermeknek, minden tehetsége, tulajdonja, azért eszünkedjünk is le közéjük, mert „egy órajáték alatt jobban külsmerjük tanítványainkat, miqt az iskolában hónapokon keresztül.” A játékokban nevelő szempontból való részvételnknl is kövessük a jó anyát, ki jámri tanuló gyermekét szabadon ereszti, de azért örökös szemmel mindenütt kíséri. Hogy a játékok mi így fölbecsültük, az nagyon természetes dolog, hisz már Anaxagorás annyira becsülte, hogy halálós ágyn, midőn környezete kérdezte: miként örökíthetnek meg emléket? — azt felelte: hagyjátok gyermekeiteket az év azon hónapjában, melyben meghalok — játszani.

„Az igazgató, tanító és vezetése alatt álló tantestület közötti viszonyról” az apatini, bresztováci és príglevicei tantestület érekezzet érdekel és alaposan. A harcias felolvasónak az igazgatókról szóló bűnlajstromait hallgatni s a végtelen hagyott vén bünsőket, a járulást szimuláló igazgatókat tönkretéve látni a vadlottak padján; valami érdekes volt. Nem szóltak volna Dárius kínoséért sem; csak egy-egy méltatlankodó pillantást vetett fel olyik, midőn újabb előadó ismét elevenükre tapintott. Olyan pillantások voltak ezek melyekből e szavak ritak ki: „Hát még te is fiam, Brutus?!“ — De fel is függesztettünk (általános elégtétel okáért) minden hirhelt igazgatót s foglyeni vizsgálatot akasztottunk az önmagával meghasonlott tantestületek nyakába; leküszön-tettük a zsarnok igazgatókat s felállítottuk a betűsorban váltakozó igazgatói hetességet s végül utilapot költöttünk a lelkiismeretlenül s az igazgatói tekintély és testületi szemmel ellen ágítáló 48-as vérü tanítók talpa alá, mert csak az ilyen „ambulans” állapot felelhet meg ezen elvnek: „Kódusbot és függetlenség!” Az egyik dolgozatban felhozták s az igazgatónak imputált, „a t y a i s z e r e t e t e t” eltöröltük s Farkas collega kívánságára kimondtuk (a tanítónk és ovodás kiaszonyok felé illendő bök kíséretében fordulva), hogy „s z e r e s s ü k e g y m á s t!” mert mi az igazgatónak sem fiai sem lányai nem vagyunk s ö nekünk nem atyánk; oszt punkum!

„Megfelelnek-e mindenképpen a földrajzi térképek azon igényeknek, melyeket a földrajz helyes tanítása támaszthat; ha nem, mért nem és mennyiben lehetünk befolyással azok közelszürűb szerkesztése érdekében?” „tételt Karavukova, Monostorszegh és Bogoja Vidéke fejtegette. A nagy ovacziókban részesített dolgozatok

felolvasása után megégettünk minden nem Kogutovits-féle és főképen nem magyar kiadványu iskolai térképet; megzafoltuk azokat, kik a Kogutovits-féle térképeket drágaságúak vádolják. Dr. Kiss Aronnak ki a néma térképeket eskünyozza, Tuschter I. odakiáltott: „Vágd fiam, vágd csak Forgách, tied leszen Gyimes és Gác! De Bogoja Vidéke rájuk is lélekzett, hogyhát: „Ne pusztítsátok el a mi van, hanem tementsétek meg azt, a mi nincs: a szülőföld térképét, mert az meg a földrajzi ismeretek édes anyja!”

Aztán következett volna: „Mit tehet a népnevelés a gyermekeknl minden lépten-nyomon mutatkozó túlrésztőség meggyelására?” „tétel, de az előre haladt idő folytán napi rendre tértünk fölötte: pedig Bogoja és Vidéke már fente a fringiját a harezjátékra.

Az indítványok során következett: „Tekintettel arra, hogy a felkezelti tanító köröz nagyon helyesen a gyűlést imádságú kezdi és végzi s tekintve, hogy a ki énekel — aranyszáju szt. János szerint, — készter imádkozik, azért eztán körünk (a jobbbrészt választva) ülés kezdetén a Hymnust, végén pedig a szótat énekelje el” — a legszivesebben fogadtattott és Farkas bezdáni collega, hangigazgatóvá rögvést ki is szemeltetett.

Tavaszi ülés helyéül Bresztovácz jellöltetett ki, hol Kvanduk Mária ovodás nőnk fogja bemutatni ovodai ékszereinek eszölását, miért nem is késtünk már előre megöljenezni őt. Ezen kellemes hatás alatt az ülés véget ért.

Két órákor a községhez melletti vendéglőbe mindenkit kielégített társas ebéd ettünk, melyen mindkét nembeli közs. intelligencia, elüljáróság és iskolaszék is megtisztelőben részt vett. Mulattatásunkra még egy helyre cigány bandánk is érkezett ebéd alatt és ugyancsak szorgoskodott bennünkét foglyullasztani, de ez csak részben sikerült, mert 4 órákor már kocóra kellett ülni s így feloszlott a pompás kis közgyőnérség.

Utközben betértünk Dickmann Ferencz filölpfalvai derék kollégánkhoz, kinek vendég szeretet kedves családí körében igen kellemesen tárgyaltuk bácskai Don Karolusunk e jellemző strófiásfékját: „Filipován a halat papapucscal fogják. (Látuk a halastavakat!)

Meg a sek szép nagy bajuszt borotválni hajtják.”

Ha a ránk estyedés nem ijeszt bennünket, tán még most is ott hajogatjuk, hogy „Koccintsunk csak”, meg „Kikilini!”

Melyhöz hasonló jókat kívánva, vagyok tek. szerkesztő urnak

Bács-Gomboson, 1898. okt. 8.

alázatos szolgálja:

Gáborv Károly.

(Nemzeti szövetség. — Községi ügyek.)

Ó-Becse 1898. okt. 12.

Nagyon szépen és sikerílen folyt le vasárnap a Nemzeti szövetség megalakulása, amelyre a fővárosból dr. Barthos Andor vezetése alatt nyolcz kiküldött jelent meg külön vonattal, akiket a fogadó bizottság várt az indóháznl.

Az alakuló díszgyűlés d. e. 11 órákor kezdődött. Csupor Gyula a szervező bizottság elnöke szép beszédben nyitotta meg a gyűlést és üdvözölte a központ képviselőit. Utánna dr. Barthos Andor társelnök egy óráig tartó beszédben fejtegette a szövetség célját és különösen rámutatott a vidéki szövetségek munkakörére és a helygybizottságok fontos feladatára. A szép beszéd teljesen felvilágosította a még kétkelőket. Dr. Mikló köszönwet mondott a beszédért és indítványára kimondották, hogy az kinyomtatásék és a tagok közt szétosztassák. Ezután Popovits Vazul volt országgy. képviselő elnökle alatt a meg-

alakulás kimondatván, a tisztikar megválasztott. A szövetség elnöke lett V i s s y Károly kir. közjegyző; alelnökök: dr. Balaton Gyula és dr. Milko Ignátz; igazgató: Csupor Gyula; helyettese: Boromizsa Tivadár; jegyzők: Gáványzky Milos, Göndör F. Kovács F. és Fárbaš József; ügyész: dr. Grünbaum Pál; orvos: dr. Popovits Milán; pénztáros: Imre Antal; ellenőr: Szónomár Elek és 30 ig. tag. — A hölgy-bizottság elnöke: Gombos Béláné; alelnökök: dr. Balatoné és dr. Grünbaumné; igazg.: Vissy Károlyné; aligazgatók: Karakasevitsné és Szűcs Jánosné; pénztáros: Galambosné; titkár: Földesy; jegyző: Ugray; ellenőr Szmik Gyuláné és 15 ig. tag.

Megható volt Popovics Vazul korelnök záróbeszéde, a melyben kijelenté, hogy mindig azon munkált, hogy a nemzetiségi agitációk élét elvgye, mert csak így lehet boldog a haza; és hogy n i n e s t ö b b olyan ország, a hol annyiszabadsága volna a nemzetiségeknek, mint Magyarországbán! — Kriváchy dr. indítványára hódoló sürgöny küldetett ő felségéhez.

Végül Vissy elnök köszönetet mond a központ küldötteinek, egy a vendégeknek és a saját képviselőinek.

Délben a vendégek tiszteletére bankett volt; este pedig nagy hangverseny, a melyen közreműködtek: Göndörné, Szmikné, Patay Eleonora, Szuitek Amálka, Göndör F. Muzsnay, Ugray és a „polg. dalkör” . . . . .

Mióta Ó-Becsén közs. pótadó van és hozzá 103 %, azóta a képviselőtestület semmi korábbi határozatot, a mi áldozatot kíván, nem hajt végre. Így van a kórház-ügye is. Hogy azonban az ügy végleg el ne aludjék, a megye kiküldötte dr. Pavlovits Simon főorvost, hogy információt szerezzen a helyszínén.

A főorvos a város egészségügyi bizottságának vezető tagjaival tartott értekezleten t a r t h a t a t l a n n a k m o n d o t t a a jelenlegi kórházunkat és mint Ó-Becse szegény föltjára mutatott rá, leplezetlenül kimondván hogy ily kórház még Kúpuszinán sem állhatná fűnn manapság.

Nincs ember Ó-Becsén, a ki nem tudná, hogy az a bizonyos ház nem kórháznak való. Ezt belátta a képviselőtestület is annak idején, a mikor kimondotta az új kórház építését, sőt annak költségvetését is elkészítve a megye által jóváhagyatta. Ha a közigazgatász kerke nem volna oly kenetlen, csikorgós ha valami üdvös dolog luza-vona nélkül megvalósulhatna, úgy ma már a vasúti indóházhoz vezetv ott mellet a vásártérre nézőleg állna a hatalmas városunkat díszítő, a közegészségügy iránti helyes érzékünket igazolól épület hatalmas kertjével, a hova bátran vezethetnök et az idegent és arcepirulrás nélkül mutathatnánk kórházunkat.

Amde a hallogatással nemcsak az idő tűnt el, hanem az anyagi erő is. A járást, melyre támaszkodott a költségvetés, elvitték, az arra jogosultak és ezzel egyidejűleg a kórház ügye is a sutba került.

A megye érvényt akarna szerezni most a korábbi határozatoknak, de nem valószínű, hogy képes lesz rá. Nem lehet erkölcsi bátorsága, hogy a 100 % pótadót terhelt községet a jelen viszonyok között annak a hatvanezer fűes kórháznak föllépítésére kényszerítse.

Beismerjük, hogy kórházunk t a r t h a t a t l a n . Berendezése teljesen célzerűtlen, a helyiség szűk és ronda, úgy hogy bizonyos undor fogja el az embert látásán. Nincs rá mód hogy a fertőzö betegek elkülöníthetök legyenek. Szóval új kórházra szükségse van Ó-Becsének.

Mint hogy azonban községünk jelen a nyagi viszonya nem bír el a mai kor-

nak megfelelő nagy kórház költségét a megyéhez fordulunk és annak támogatását óhajjuk kikérni arra, hogy községünknek eme égető kérdését megoldásra vinni segítse úgy anyagilag, mint erkölcsileg.

Ugyanis a megye részéről megnyilvánult korábban az az óhaj, hogy megyei közkórház emeltessek megyei költséggel. Helyéül Zombort emlegették; minthogy azonban köztudomásu, hogy Zombor célzerű kórházzal bír, most már a megye vezetőinek oda kellene hatniok, hogy a tervezett megyei kórház a megye különböző helyein nyerjen elhelyezést, a mi a megközelítésnek csak előnyére lenne.

A Zomborba tervezett kórház 200 ezer fűnyvi költségvel készült volna el. E helyett a megye négy községében (pld. Ó-Becsén, Titelen, Kulán és B.-Almásán) volna szép kórház emelhető, annál is inkább, mert az illetök községek bizonyára áldoznának e célra egyenkint 10—15 ezer forintot, a szükséges telket s nyers anyagot is. Így nyerne a megye, nyernének az illetök községek és legtöbbet nyerne a megyei közegészség ügy.

Miután a közegészség ügyet közéről érdekli, hogy ilyen megoldást nyerjen a megye által tervezett kórház, az intézök közök figyelmét felhívjuk a fentiekre.

r. l.

Csarnok. A gyilkos.

Antonia még sápadtabban tért vissza mint elment. A kapuktól elébe futottak az asszonyok s kérdeztették, hogy mit is mondott az a törvénytudó. Iszonyu volt a felelet. A törvény, a helyett, hogy védené az asszonyt, kényszeriti őt, a meggyilkoltnak tulajdon lányat, hogy egy fűdel alatt éljen a gyilkossal, hű feleségként.

— Szent Isten! micsoda törvény! Hiszen még megtartalmazza a gazembereket! kiáltotta a méltatlankodók kórusa.

— És nincs valami segítség? . . . vagy valami mentés?

Azt mondta a fiskális, hogy elszakadhatunk egymástól ha megindítjuk a bíróságnál a válópűrt.

— Mi az a válópör? Antonia.

— Egy hosszú, hosszú pör, a melynek Isten se győzné bevárni a végét!

Mindannyian lecsüggesztették a fejüket, hiszen időnek, pörnek sose szakad vége! De ha vége is szakad, akkor is csak a szegény ártatlan veszi el!

— De még ha meg is indítán — folytatta az asszony — akkor is még be kell előbb bizonyítanom, hogy rosszul bánt velem az uram.

— Jézus! Mária! Hát nem ölte meg az a tigris a anyádat! Ez még csak nem is rosszulbánás? mi? De még azt is tudja a legutolsó poronty is a faluban, hogy azzal fenyegetett, hogy téged is megöl.

— Senki se hallotta, hogy mondotta. A fiskális pedig azt mondta hogy világos és hiteles bizonyság kell rá.

Ez felbőszítette az egész gyülekezetet. Több asszony már azt hangoztatta, hogy elmennek a királyhoz és megkérük, vonja vissza kegyelmét. Elhatározták, hogy estéről-estére más alszik Antonia házában; a szerencsétlen asszony ne féljen egyedül.

Harmadnap új hirjött, nem engedték el a rabnak az egész büntetést, hanem még néhány évet ott kell töltenie a börtönben. Régóta ez volt az első nap, a melyen Antonia rettegés nélkül tért aludni s nem hosszú hánykolódás után aludt el ágyában.

Több felt el egy esztendőnél. Antonia nyugodt lélekkel járt a munka után a

jobbmodú házakhoz. Egy napon az uraságnál dolgozott. Hirtelen lelkenedezve hozza az inas az újságot, melyet az ép megerkezett fővárosi napilapban olvasott: hogy a királynénak fia született s ismét kegyelem adatott országszerte. Azt hitte, örömet okoz e hirrel a szegény asszonynak.

Épp a lépéseket sikálta Antonia. Kiejtette kezéből a surulókéféts s visszatárotodván, felborította a vízzel teli sájtárt. Majd szót se szólva, sápadtan kifutott az utcára. Csak épp, hogy lábai mozogtak, különben úgy érzé, mintha tagjai megmerevedtek volna. A kapukból és ablakokból utána kiáltottak, de ő csak felelte, vissza se fordulván, hogy beteg, nagyon beteg. Pedig csak fáradságot, erőtlenséget árzett.

A szomszéd városban megszólaltak az ágyuk, hirdetvén dörgésükkel az örventes eseményt. Minden dörrésre megnyíllalt a fájdalom Antonia agyában.

De hájt mért is kegyelmeznének meg újra a férjének? Hisz már egyszer megergyelmeztek neki! Hisz oly iszonytató volt a büne; Megölhi azt a védtelent, tehetetlen öreg asszonyt, a ki még a légynek se ártott! S mindezt a pár hitvány pénzdarabért!

Az a rettentő jelenés újra a szeme előtt lebegett; az anyja vérben fetrengve, mellette az a boszu, széles pengéjű kés s az a véres bard. Hát érdemel kegyelmet, a ki ilyen nagy késseel, ilyen nagy bárdal csap le a feleségre anyjára? Antonianak az is eszébe ütött, hogy a meggyilkoltnak kítávta maradt a szája, szeméi kidüledtek, fején pedig megaludt a vér.

Bezárkozott s órák hosszat ült egy kis padkán gubbasztva a hideg kályha mellett. Ha meg akar ölhi, hát öljön meg! Ugy is jobb lesz, ha elpusztulok!

Csak néha riasztotta fel apátiájából kis fiának síró hangja:

— Anya! Éhes vagyok! Anyuka! én fűelek.

Másnap reggel telerakott egy nagy kosarat szennyes ruhával, vállára emelte s ment a tó felé. A sulyok ott lögtök le karjáról. A hogy kiért a tóhoz, mindjárt hozzálátott a sulykozáshoz. A többi asszonyok gyakori kérdéseire csak egy-két szóval felelt. Meg-megtűrölte arczat, mert a frecsesenő szappan néha-néha egészen belepte.

Ki hozta meg a tóhoz azt a váratlan hirt, midőn Antonia már kicsavarta a ruháit s hazatérni készült? Tán valami ismeretlen hozta, hogy örömet okozon az asszonynak? Vagy talán az is olyan titkozatos, magától keletkező, magától terjedő hir volt, mely szájról-szájra jár, még a gyerekek is beszélji, mely ott szállong a levegőben s ezzel együtt szívja minden ember magába! A hogy meghallotta a szegény Antonia, szívéhez kapott, elejtette a ruhakosarat s elterült a tóparti nedves kövezeten.

— Hát igazán meghalt? — kérdeztették a mosóasszonyok a falu felöl érkezettektől.

- Persze! Meghalt!
- Én a biztosán hallottam!
- Én a malomban!
- Hát te kitől hallottad?
- Nekem az uram mondta!
- Hát az uradnak?
- A kapitány inasa.
- Hát az inasnak?
- A gazdája.

Ez utolsó tehát már teljesen megbizható tekintélyre hivatkozott, úgy, hogy senki se kételkedett tovább, hanem szentül hitte a hirt. Meghalt a büns megergyelmeztesének napján! Antonia fel-emelte fejét s hosszú idők óta először jelent meg orczáin az egészésg színe s megeredett könyeinek árja és sirt, sirt keservesen. Pedig örömében sirt és a körülállók nem ütözték meg rajta. Nem a férjének, neki kegyelmeztek meg, örülhetett szívből, iga-

zán. Oly jól esett neki ez a sirás, úgy megenyhült utána. Nagyon lélekzett, mint-ha mázsás különöz esett volna a szívére. Még csak észbe se ötlött, hogy hátha hazudott a hír.

Az nap este később tért haza. — A harmadik utazón járt a gyermekéért, a ki egész nap ott pajkoskodott. Hazamenet vett a boltosnál a gyerekek czukorpereczet s más édességeket, a melyek után már rég sóvárgott a fiúcska. Aztán még soká sétáltak kettecskén utzákszeire, vacsorára nem is gondoltak, hanem élvezettel szitálták magukba a friss levegőt s elteelve azzal az édes érzéttől, hogy végre nyugodtan, bu nélkül élhetnek.

Annnyira gondatlan volt, hogy mikor házuk elé értek, észre se vették, hogy a kis ajtó nyitva van. Kéznél fogva a gyereket, benyitott a konyhába, aztán az első szobába. A második szobába nyíló ajtón át gyertyafényt látott. Az ajtóhoz siet. Sötét alak emelkedik fel az asztal mellől. Az asszony fiáltari akart, a szó elakadt a torján.

O volt: a férj!

Antonia mozdulatlanul állott, mintha lába gyökeret vert volna. Szemei lehungyódtak, nem látta azt az alakot, csak halvány kövonalában lebegett szeméi előtt. Tagjai megremevedtek, hideg kezeivel a gyermek fejéhez kapott, a ki remegve bujt a szoknyája mögé.

S a férfi szóltol rekedt hangon:

— Ugy-e? Nem számítottál rám!

S e szókra, a melyekben Antonia átkozódásokat, szitkozódásokat és fenyegetéseket vélt hallani, a szegény asszony fölriadt, jaj-t kiáltott s magához szoritván a fiúcskát, eszeveszetten rohant az ajtó felé. A férj utólrta s elébe állott.

— Csit! Hová szakad az asszonyosság? szottogta gnyoson, mint csak az elvetemedt emberek szokták. Minek zavarnád a falu nyugalmát? Alusznak mindenki!

Az utolsó szavakat nem fenyegetőleg mondá; de oly hangon, hogy megfogyasztotta a vért Antonia ereiben. A remegés lázá változott; az élni akarás e lázban nyilatkozott meg. Hitelen gondolat villant meg ágyában; megvédeni, megmenteni gyermekét! Az apja még ugy se ismeri, nem fogja bántani.

Ez a gyerek? mormogá a kiszabadult rab. És fogta a gyertyát s odavilágított a gyerek arcába. A fiúcska lehunyta pilláit, a fény elhomályosította szemeit, kezét az arcára tette, mintha védekezne a sose látott apja ellen, a kinek a nevét csak rettegés és átkozódás közt hallotta nagynéha emlegetni. Még közelebb bujt anyjáéhoz, ki idegesen kapkodott fia után s kinek arca halványabb volt a viasznál.

— Csuf ez a gyerek! — veté oda félvállról az atya, ujra az asztalra tevén a gyertyatartót. Hangja most még rekedtebb volt.

Antonia, a nélkül, hogy a fiut elbocsátaná a falhoz húzódott s ott ájultan esett össze. Csak úgy döngött a ház a zuhanásra. A gyertya is elaludt. A férj egykedvűen ismét meggyújtotta, de az asszonynak feljéje sem nézett.

— Nincs semmi ennivaló a háznál? — kérdé csak úgy senkitől se, de várván, hogy majd valaki mégis felel.

Antonia feltápázkodott s a gyereket a sarokban leültette a földre. A fiúcska keserves sirásra fakadt, félt szegényke, nagyon félt. Az asszony letérölte homlokáról az izzadságot, mely a láz és ájulás alatt ütött ki rajta, edacsosozott egy szekrényhez kivette belőle az abroszt s hozzá fogott a terítéshez. Kezei reszkedtek, hogy a a tárgyokat majd elejtette. Kenyeret tett az asztalra, egy palack bort, füstölt halat hozott a kamrából s mindenképpen azon volt, hogy csak kielégítse a veszedelmes ellenséget. A rab leült s mohón falatozott, közbe-közbe nagyokat hörpintvén palackból. Antonia szemben állott

vele s nagyra nyit szemekkel nézte urának megnyuot, sovány elbarnult ábrázatját.

A rab bort töltött egy pohárba s az asztalhoz hitta az asszonyt.

(Vége. köv.)

Irodalom, művészet.

— *Köztelék Zsebnaptár 1899.-re.* A „Köztelék Zsebnaptár” ötödik évfolyama, melyet Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán az orsz. magyar gazdasági egyesület ltkájarai szerkesztettek, most jelent meg. Az új évfolyam ismét számos újítást, bővítést és javítást tartalmaz, amelyek ezen gazdasági zsebnaptárt a gazdaközönség nélkülözhetetlen kézikönyvévé teszik. Különösen ki kell emelnünk, hogy a zsebnaptárból a könyvvezetésre vonatkozó nyomtatványok ki vannak hagyva, melyek a rendszeres könyvvezetés úgy sem helyettesíthelők, hanem helyettük könyvviteli minták és a szükséges pénzbevetel és kiadások, valamint a napszámok jegyzésére szükséges nagyobb számú rovatolt lap van beillesztve és a vegyes természetű feljegyzések számára ki váltható tiszta lapokból álló jegyzőkönyv van csatolva. A zsebnaptár szakbeli része teljesen a hazai viszonyoknak megfelelő adatokat tartalmazza, úgy hogy a zsebnaptár alkalmas a külföldi kiadók által hazánkban annyira terjesztelt, de a külföldi viszonyoknak megfelelő idegen zsebnaptárak kiküszöbölésére. A csinos kiállítású könyv bolti ára 2 ft. Megszerezhető bármely könyvkereskedkél.

A zombori vonatok érkezése és indulása

Ervényes 1898. évi október hó 1-től.

Érkezés.

Szabadka felől:

6 óra 45 perc reg.
8 „ 34 „ délután
3 „ 34 „ este

Gombos felől:

6 óra 39 perc reg.
11 „ 47 „ délbén
8 „ 25 „ este

Baja felől:

3 óra 23 perc d. u.
6 „ 25 „ reg.

Ujvidék felől:

6 óra 30 perc reg.
7 „ 17 „ este

Indulás.

Szabadkára:

6 óra 48 perc reg.
11 „ 54 „ délbén
8 „ 35 „ este

Gombosra:

6 óra 55 perc reg.
3 „ 41 „ délután
8 „ 41 „ este

Bajára:

7 óra 05 perc reg.
4 „ 05 „ délután

Ujvidékre:

2 óra 55 perc hajn.
3 „ 51 „ délután

Felelős szerkesztő: **Dr. Alföldy Árpád** ügyvéd.

Kir. dótulajdonos: **Oblát Károly.**

1010 szám.
1898.

Árverési hirdetmény.

Alólírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t. c. 102. § a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíróóság 1898. évi szept. III 418 és V. 880. számú végzése következtében Szilági Mór ügyvéd által képviselt Roheim Károly s fia id. Goldfahn Sándor javára Ulrich Vince ellen 1420 473 ft 20 kr. és jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 855 ft becsült különféle butorneműek 1 kerékpárból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíróóság 1898. V 880-189 számú végzése folytán 1420, 473 ft 20 kr. tőkekövetelés, ennek 1898 évi január hó 1. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 124 ft 96 krban bíróság már megállapított költség erejéig **Zombor-**

ban a városháza udvarán leendő eszközzésére 1898. évi október hó 14. napjának délelötti 10 órája határidőül kiltuzelk és ahhoz a venni szándékozók oly megjelgyzéssel hivatalnak meg, hogy az értintelt ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1898. évi szeptember hó 28. napján.

Styrum Mór,

kir. bírósági végrehajtó.

10405 szám

1898. tk.

Árverési hirdetmény.

Bogdánovits Jevrits Szima zombori lakós végrehajtónak — Morokvasics Nécca zombori lakós végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási ujabbi árverés 200 ft tőkekövetelés és ennek 1893 évi junius hó 27-ik napjától járó 6% kamatai 53 ft 55 kr. végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 4 ft 50 kr. és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1884. 60. t. cz. 144. és 185. §-ai alapján és a 146. § értelmében a zombori kir. törvényszék területén lévő és Zomborban fekvő a zombori 8437. sz. és a 4561 sz. tjkvben A. †. 23060, 23085 és 24227. a. I. hrsz. alatt foglalt és a betétszerkesztés folytán a zombori 4324. sz. betétben felvett A. I. 1-2 sorsz. és 24650. és 246521. hrsz. alatt foglalt ingatlanra 83 ftban; az ugyanott A. II. 1-2 sor és 24692. és 24693. hrsz. a. foglalt ingatlanra 107 ftban és az ugyanott †. 1. sor. 23519 hrsz. a. foglalt ingatlanra 310 ftban ezenmel megállapított kikiltáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül **1898. évi november hó 3-ik napjának** délutáni három (3) órája e bíróság árverési termébe tízetik ki.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsáranak 10 % át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiltöltt kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért két egyenlő részletben és pedig az első az árverés napjától számítandó 30 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 6% os kamatokkal együtt az 1881. évi december hó 6-án 39.415 J. M. szám alatt kelt rendeletben előirt módon a zombori m. kir. adóhivatalnál, mint bírói letéti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az ezen árverési hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóságnál és Zombor város kapitányi hivatalánál tekinthetők meg.

Ezen árverési hirdetmény egy példánya a bíróság hirdetményi táblájára kifüggesztetni, továbbá kifüggesztés végett, az árverési feltételek pedig megtekinthetős végett, egy-egy példányban nevezett kapitányi hivatalnak nemkülömben ezen árverési hirdetmény egy-egy példánya a szomszédos községekben a helybeli szokás szerint azonnali közlés végett a nevezett községek előjárásaihoz megküldetni, és tekintve hogy a kiküldési ár 300 frtot meghalad, ezen árverési hirdetménynek törvényt szerű kivonata a «Zombor és Vidéke» című helyi lapban egyzeri közzététel végett végrehajtható ügyvédjének kiadatni rendeltetik, a ki elutasítatik, hogy a közzétett igazoló lappéldányt az árverés fogantatására kiküldöttnek adja át.

Ezen árverési hirdetmény az egyidejűleg megállapított árverési feltételekkel együtt az 1881. évi 60. t.-cz. 153. §-a intézkedéséhez képest a keresetre hozott első végzésre előirt szabályok szerint

1) Dr. Molnár Gyula lakik Bpest, hálvány-utca 5. sz. felperisi ügyvédnek az árverési hirdetményi kivonattal.

2) Morokvasics Neczának 3) Dr. Balogh Ernő ügyv. 4) Dusanits Izsáknak 5) Dr. Pavlovics Jenő ügyv. 6) Szigriszt Gyula Zomborban 7) Ivánovics Milán Baja 8) Dr. Bruck Mór ügyvéd Apatin 9) Magyar takarékpénztárak központi zálogbankja Budapest 10) Zombor város kapitányi hivatalának, mint ahol az ingatlan fekszik 11) Csonopla 12) Kernyajja 13) Ó-Szivacz 14) Ó Sztapár 15) Prigl-Szt-Ivan és 16) Uj-Szivacz szomszédos községek előjárásainak megküldetni rendeltetik.

Zomborban, 1898. évi szeptember hó 5 én, a kir. tszék mint tkvi hatóság.

Radány,
kir. tszék, bírós.

Ujfajta főzőedény.

Többszöresen kitüntetve.

— Minden államban szabadalmazva.
Rövidített főzési idő.
— A főzött jóminősége.
Szabadalom-tulajdonos:

Brüder Wohl, Wien VI.

Mittelgasse 22.

Bevezetve a cs. és k. udvari konyhában, a cs. és k. hadseregnél, intézetknél, szállodákban és magánosoknál, stb. Minden konyhaedény- és vas-kereskedésben kapható.

Prospectusok ingyen és bérmentve.

3 tuczat 5 forintért

valódi francia

vagy

Halhélyagot

a legfinomabb minőségben szállít a Nagybani pannoniáró raktar, IX. ker. Üllői-ut 21 szám. Székiüldés titoktartás mellett utánvételel, nem tetsző árúért a pénz visszatadatik.

Magas jutalékban

részesülnek megbízható szolid ügynekők, kik törvénytörően megengetett sorsjegyeknek, részletfizetésre való eladásával, egy nagy pénzintézet (részvénytársaság) számlájára foglalozni óhajtanak. Ajánlatok „Mercator” czimen: **Eckstein Bernát** hirdetői irodájába Budapest V. Furdó-utca 4. intézendők.

CSALÁDI KÉPEKET

birni, azok magas árai miatt csak jobb módú családoknak volt lehetséges.

Hála az új találmánynak a világhírű

„KOSMOS“-arczkép-műintézetnek

Wien VI. Mariahilferstrasse 116.

csakis kifogástalan jó sikerült arczképek, művészies kivitelben, a banula os-
cso aránt **csak 7 frt 50 krért**

életnagyságu arczkép

(mellkép)

elegáns barokkrámmal együtt, melynek tulajdonképeni értéke 30 frt. szállit.

Aki tehát saját, vagy neje, gyermekei, szülői, testvérei vagy más mé: elhalalozott személyek arczképet is rendelni óhajtat, csakis az arczképet, akarmily alkalasan küldjön be.

A csomagolási láda beszerzési árban számítatik. Megrendelések a fénykép hozzacsatolásával postai előleg (utánvét) vagy az összeg előleges bektüdése mellett elfogadhatnak.

Kitűnő művészies kivételért és életlű hasonlatosságért kezeskedtetik.

Száz meg száz elismerő levél kívánatra rendelkezésre állanak és portomentesen be is küldetnek.

Kunst-Porträt-Anstalt

Kosmos

Wien, VI. Mariahilferstrasse 116.

„PANNONIA“ szálloda

Budapest, VIII., Kerepesi-ut 7. sz.

Ezennel batorokodom 30 év óta fennálló és a legjobb hírnévnek örvendő szállodámat igen tisztelt vendégeim, barátaim és a nagyérdemű utazó közönség szives emlékezetébe idézni, mely a város közepén, közvetlen a nemzeti színház mellett, a villamos vasút mentén fekszik és a mely az újabb kor igényeinek megfelelőleg a legnagyobb kényelemmel van berendezve, kizárólag villanyos világítással, villanyos személytelhuzóval, olvasó- és társalgó-termeivel és fürdőivel, minden megkivárható kényelmet nyújt.

Egyidejűleg van szerencsém ezennel tudomásul hozni, hogy az ezideig bérbe adva volt szálloda-éttermi és kávéház vezetését saját kezelemem alá vettem s azokat személyesen fogom vezetni, az összes helyiséget a legdiszesebben és legczélszerűbben átalakítottam, úgy hogy most már lakodalmak, társas ebédek, vacsorák és egyéb ünnepeknek megtartására kisebb és nagyobb legizlésesebben berendezett ésteljesen elkülönített helyiségek állanak rendelkezésre.

Valamint eddigelő főfőrékvésem oda irányult, hogy igen tisztelt vendégeimet minden tekintetben tökéletesen kielégítem, úgy továbbra is mindent el fogok követni, hogy bármely kívánságnak tölem lehetőleg elegendet tehessek.

Fentiekből kifolyólag batorokodom helyiségeimet becses figyelmébe ajánlani s minél gyakoribb látogatását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

Glück Frigyes

a Pannónia-szálloda tulajdonosa.

Uj NŐI CONFECTIO-ÜZLET a Trefort-utczában, Dr. Fal-
 czione Nándor úr házában, özv. Jubáné úrnő helyisége mellett.

Üzletmegnyitás.

A nagyérdemü hölgyközönségnek szives tudomására hozom, hogy itt helyben, a Trefort-utczában Dr. Falcione Nándor úr házában, özv. Jubáné úrnő helyisége mellett

NŐ-CONFECTIO

üzletet nyitottam.

Különös figyelmébe ajánlom a nagyérdemü hölgyközönségnek **őszi és téli Jaquettáimat**, a legujabb franczia és angol szabásban, továbbá mindennemü és kivitelü **gallérok, burkony, (Radmantl) esőköpeny** gyermekek számára is. Főtörekvésem, hogy a nagyérdemü hölgyközönség szives bizalmát kiérdemeljem, mit szerény haszon mellett igyekszem kivívni magamnak.

Továbbá bátor vagyok megjegyezni, hogy mindennemü **átalakításokat**, prémezéseket elvállalok, melyek saját felügyeletem alatt eszköztetnek.

Szives pártfogásért esedez

kiváló tisztelettel

Schäffer M. S.

Uj NŐI CONFECTIO ÜZLET a Trefort-utczában, Dr. Fal-
 czione Nándor úr házában, özv. Jubáné úrnő helyisége mellett.